

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till omsorgsnämnden

Datum:
2024-03-21

Diarienummer:
OSN-2024-00193

Handläggare:
Evelyn Widenfalk Ehlin

Yttrande om (SOU 2024:9) betänkandet utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

1. **att** avge yttrande till Regeringskansliet enligt ärendes bilaga.

Ärendet

Uppsala kommun har varit remissinstans för betänkande från Regeringskansliet Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning- långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9). Yttrandet ska vara tillhanda hos Regeringskansliet senast 23 maj 2024.

Betänkandet presenterar förslag för att öka tillgången till platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för studenter inom sjuksköterskeutbildningen på både kort och lång sikt. Förslagen inkluderar att staten bör ingå och finansiera ett nationellt avtal, med företrädare för både offentliga och privata vårdgivare för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning (VULF). Dessa åtgärder förväntas stärka de långsiktiga förutsättningarna för högkvalitativ sjuksköterskeutbildning och därmed möjliggöra en hållbar kompetensförsörjning av sjuksköterskor inom hälso- och sjukvården. Uppsala kommun välkomnar förslagen men betonar vikten av att säkerställa att kommunerna inkluderas i det fortsatta arbetet med att utforma VULF. Uppsala kommun har redan idag ett nära och välfungerande samarbete med Uppsala universitet gällande sjuksköterskeutbildningar, både på grundnivå och specialistnivå. Förslagen i betänkandet skapar bättre förutsättningar att säkra hög kvalitet på VFU och kommer att kunna underlätta för kommunen att ta emot studenter från olika lärosäten.

Beredning

Ärendet har beretts av enheten för strategiskt stöd i samverkan med enheten för kompetensutveckling och enheten avtal och marknad.

Föredragning

Betänkandet belyser den bristande tillgången på platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som ett hinder för att utvidga sjuksköterskeutbildningen. Fokus i betänkandet ligger på att undersöka hur fler sjuksköterskor kan utbildas, särskilt genom att lösa bristen på VFU-platser inom hälso- och sjukvården. Betänkandet föreslår att regeringen bör arbeta för en förändring i yrkeskvalifikationsdirektivet för att tillåta simulering som en del av den kliniska utbildningen på sjuksköterskeutbildningen.

Vidare redovisar betänkandet förslag om att staten bör ta ett större ansvar för finansiering och organisering av VFU för sjuksköterskor genom ett nationellt avtal, kallat VULF-avtal, med lärosäten, regioner, kommuner och privata vårdgivare. Det föreslås att det så kallade VULF-avtalet ersätter de lokala VFU-överenskommelser som nu finns mellan lärosäten, kommuner och regioner. VULF-avtal förväntas ge enhetliga och tydliga riktlinjer för verksamhetsförlagd utbildning över hela landet. Uppsala kommun stöder förslaget men betonar vikten av att kommunerna inkluderas i utformningen av VULF.

Betänkandet lyfter fyra tänkbara modeller till förslag på lämplig avtalskonstruktion. Betänkandet förespråkar en modell, där staten tecknar avtal med Sveriges Kommuner och Regioner samt Vårdföretagarna. Därefter ges de medicinska fakulteterna i uppdrag att forma noder bland alla lärosäten som ger sjuksköterskeutbildningen samt hälso- och sjukvårdshuvudmän i lämpliga geografiska områden, med indelningen för sjukvårdsregionerna och de regionala vårdkompetensråden som utgångspunkt. Uppsala kommun ställer sig positiv till förslaget men vill betona vikten av att säkerställa att kommunerna inkluderas i det fortsatta arbetet med att utforma VULF.

Betänkandet förespråkar även en flexibel handledningsmodell som inkluderar handledarkompetens anpassad till både sjukhus och kommunal hälso- och sjukvård samt privata vårdgivare. Förslaget innebär också en ökning av antalet handledare på arbetsplatserna och stöd till lärare med vetenskaplig meritering på högskolorna.

Slutligen inkluderar betänkandet förslag på satsning på ett nationellt IT-stöd för planering och samordning av platser för VFU. Dessa åtgärder förväntas förbättra förutsättningarna för sjuksköterskeutbildningen och säkerställa en hållbar kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården.

Uppsala kommun ställer sig positiva till utredningens förslag och ser att dessa kommer att kunna underlätta för kommunal primärvård att kunna ta emot studenter från olika lärosäten. Uppsala kommun välkomnar förslaget om en mer flexibel handledningsmodell som anpassas till kommunal hälso- och sjukvård.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 21 mars 2024
- Bilaga, Förslag på yttrande om betänkandet Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9)

Betänkandet Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning finns på Riksdagens webbplats: [SOU 2024:9](#).

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Omsorgsnämnden
YttrandeHandläggare:
Evelyn Widenfalk EhlinUtbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten
u.remissvar@regeringskansliet.se
U2024/00226

Yttrande om betänkandet Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9)

Uppsala kommun har mottagit ovan rubricerade remiss för yttrande.

Uppsala kommun ställer sig positiva till förslagen och ser att dessa kan underlätta för kommunal primärvård att ta emot studenter från olika lärosäten. Uppsala kommun välkomnar förslaget om en mer flexibel handledningsmodell som anpassas till kommunal hälso- och sjukvård. Nedan presenteras kommunens synpunkter på de enskilda förslagen i sin helhet.

Utredningens förslag

3.1 Sverige bör arbeta för en förändring av artikel 31 i yrkeskvalifikationsdirektivet

Uppsala kommun ställer sig positiva till förslaget om att i större utsträckning kunna nyttja och utöka primärvårdsplatser genom att studenter träna i avancerad simuleringsmiljö inför och under verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Detta kan gynna patienter inom kommunal primärvård såväl som inom andra delar av vården, då studenter har ökad kunskap inför utförande av medicintekniska moment hos patienter.

4.1 Ett nationellt kunskapsstöd för handledarutbildning bör utformas

Uppsala kommun ställer sig positiva till förslaget om att utforma ett nationellt kunskapsstöd för handledarutbildning. Detta förslag skulle underlätta för kommuner att ta emot studenter från olika lärosäten. Uppsala kommun vill dock understryka vikten av att en flexibel handledningsmodell, inklusive handledarkompetens, även utgår från kommunal hälso- och sjukvård samt privata vårdgivares verksamhet.

4.2 Ökad enhetlighet i bedömningen av sjuksköterskestudenters lärande bör främjas

Uppsala kommun ställer sig positiva till förslaget om att utforma ett nationellt kunskapsstöd för mer enhetliga bedömningskriterier. Detta förslag skulle underlätta för kommunen att ta emot studenter från olika lärosäten. Uppsala kommun vill dock påtala att detta bör gälla även specialistutbildningen.

6.1 Ett avtal för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning bör ingås

Uppsala kommun ställer sig positiva till förslaget och förespråkar modell D, som har föreslagits. Uppsala kommun vill dock understryka vikten av att säkerställa att kommunerna inkluderas i det fortsatta arbetet med att utforma VULF. Uppsala kommun anser att en harmonisering av struktur och fördelning av ekonomi genom VULF är ett viktigt steg i förflyttningen till en tydligare kommunal primärvård där regionen och kommunen behöver samverka närmare, särskilt när det gäller verksamhetsförlagd utbildning.

7.1 Ett nationellt IT-stöd för verksamhetsförlagd utbildning bör utvecklas

Uppsala kommun anser att det är nödvändigt med ett säkert och robust studentplaceringsverktyg och att detta bör utvecklas nationellt. Ett nationellt system skulle stärka förutsättningarna för att regioner och kommuner ska kunna optimera samordningen av platser för VFU. Uppsala kommun vill understryka att detta system även bör gälla samtliga hälso- och sjukvårdsutbildningar samt att motsvarande system tillåts användas för omvårdnadsprogram på gymnasienivå.

9.1 Privata vårdgivares medverkan i utbildning bör främjas men inte regleras i lag

Uppsala kommun ställer sig bakom förslaget att inte lagregulera skyldighet för privata vårdgivare att medverka i utbildning. Uppsala kommun anser dock att det är viktigt att främja privata vårdgivares medverkan i VFU och ställer sig bakom förslaget att upphandlingsmyndigheten bör ge stöd till kommuner och regioner för att utveckla goda avtalsmodeller och upphandlingskriterier när privata utförare anlitas.

Omsorgsnämnden i Uppsala kommun

Asal Gohari
Ordförande

Peter Jernberg
Nämndsekreterare